

DALŠÍ ČÁST BAZILIKY OKUPUJÍ RESTAURÁTORKY

UVITRÁŽE. „Zpočátku je nutné vyčistit nejhrubší špínu, pak sejmutí přemalby. Přitom poslední vrstva, která musí kompletně pryč, pochází z roku 1936. Až pak se dostaneme na tu původní z roku 1722 a tu zrestaurojeme.“ říká o své momentálně každodenní činnosti Alena Moravcová, členka týmu restaurátorek, které už čtvrtým rokem pracují na obnově obrazů a fresek na stropě a stěnách velehradské baziliky Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje. Od podzimu se věnují restauraci chrámové lodi, jejíž první třetinu právě dokončují. Projekt, jehož nositelem je velehradská farnost, je zaměřen na obnovu baziliky, opravu fary, kostela Zjevení Páně – Cyrilly, ale kromě toho také na re-

konstrukci bývalých hospodářských stavení kláštera, sýpky a korínky. Oprava 805 let staré baziliky má za sebou první fázi, kdy získala novou tvář její nejosvátější část – presbytář. Rekonstrukční práce, jejichž cena se má vyšplhat do výše téměř 346 milionů korun, by měly být dokončeny v roce 2013, kdy se uskuteční oslavy 1150. výročí příchodu slovanských věrozvěstů svatých Cyrila a Metoděje na Moravu. Představitelé kraje i české katolické církve usilují o to, aby v té době navštívili poutní Velehrad také papež Benedikt XVI., jemuž předali pozvání už v roce 2009. (pb), foto: Deník/Pavel Bohun

Více na straně 5, fotogalerie na www.slovackymilnik.cz/bazilika

Dříve restaurovat neuměli, přemalovali to, tvrdí odbornice

Alena Moravcová, restaurátorka nyní působící v bazilice na Velehradě

NA LEŠENÍ. Alena Moravcová se výšek nebojí. Foto: Deník/Pavel Bohun

PAVEL BOHUN

Velehrad – Restaurování se věnuje už od roku 1977 a za tu dobu jí prošly rukama stovky čtverečních metrů maleb a fresek, jimž vrátila jejich originální tvář. Řeč je o Aleně Moravcové z Prahy, která se už třetím rokem věnuje restaurátorské činnosti uvnitř velehradské baziliky Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje. V těchto dnech dokončuje spolu s dalšími čtyřmi restaurátorkami, dvěma pozlacovačkami, třemi mramoráři a několika truhláři obměnu první ze tří

částí tamní chrámové lodi. „Práce jde líp od ruky, když je teplo. Teď v zimě to je docela náročné. Nejchladněji jsme tu měli nedávno. Jen tři stupně nad nulou a to už bylo na hraně,“ odhaluje žena limity své práce na lešení pod stropem ve výšce kolem 16 metrů.

Zpočátku je podle ní nutné vyčistit nejhrubší špínu, pak sejmut přemalby. Přitom poslední vrstva, která musí kompletně pryč, pochází z roku 1936. „Až pak se dostaneme na tu původní z roku 1722 a tu zrestaurojeme. Dříve restaurovat neuměli, prostě to celé přemalovali a bylo.

Ponechávali sice původní tvary, ale v řadě případů nerespektovali barevnost,“ kritizuje Moravcová práci svých prapředchůdců z minulosti. V 19. a 20. století malovali podle ní klišovými barvami, které vlhkostí a dalšími vlivy rychle odchází a soudržnost mezi jednotlivými vrstvami je rozdílná. Na dotaz, zda nehrozí nebezpečí, že odstraní i tu původní, originální vrstvu, se jen směje.

„Barokní stínomalba byla klasicky vápenná a ta vám nepustí ničím, tu bychom museli, na rozdíl od klišových barev, pořádně drhnout,“ vysvětluje restaurátorka. A jak dlouho trvá, než se podaří všechny nepotřebné vrstvy smýt? „To je individuální a různé. Někde to jde dobře, jinde hůř. Někdy je to ale doslova detektivka najít v původním podkladu to, co se tam ztrácí. Pokud je to vydržené, musíme obraz dotvořit. Často stačí tvar pouze doplnit, aby se tam dostala modelace a noha byla zase nohou,“ naznačuje další z restaurátorek na lešení Milena Šoltéssová. Spolu s Dafinou Cechlovou si však netroufají odhadovat, jak dlouho jimi opravená díla vydrží.

„Pokud sem nezateče, tak 20 let, možná i víc. Nevím, za jak dlouho se jim bude chtít znovu táhat do baziliky lešení,“ podotkla na závěr s úsměvem Cechlová.